

NEDERLANDSE BASKETBALL BOND

**HANDBOEK
TRAINERS EN
COACHES**

SEIZOEN 2024 - 2025

INHOUD

1.	Introductie	3
1.1.	Terminologie.....	3
2.	Opleidingen & Cursussen.....	5
2.1.	Informatie opleidingen.....	5
2.2.	Belangstelling & inschrijven	5
2.3.	Geïnteresseerde verenigingen	5
2.4.	Tijdens de opleiding	6
2.5.	Examinering en Toetsingscommissie.....	6
2.6.	Vrijstellingen	6
2.7.	Diploma's.....	6
3.	Licenties & competities	7
3.1.	Licentievoorwaarde per niveau	7
3.2.	Geldigheid licenties	7
3.3.	Clinics & Verlengen van licenties	8
3.4.	Niet-nederlandse coachdiploma's	8
3.5.	Dispensaties	9
4.	Controle en reglementering.....	10
4.1.	Controle	10
4.2.	Boete.....	10
4.3.	Overige sancties voor coaches	10
5.	Resume... ..	11
5.1.	Wat is hetzelfde gebleven?	11
5.2.	Wat is er veranderd?.....	11
5.3.	Wat zit er aan te komen?.....	11
5.4.	Wat morgen te doen als... ..	11

INTRODUCTIE

Dit Handboek Trainers en Coaches is een aanvulling op het Wedstrijdreglement van de Nederlandse Basketball Bond. Alle zaken betreffende trainers en coaches die in het Wedstrijdreglement niet zijn geregeld, worden in dit handboek beschreven. Het betreft zowel een aantal procedurele zaken omtrent opleiding en bijscholing, als bevoegdheden en verantwoordelijkheden van trainers en coaches.

Het handboek is bedoeld voor verenigingen en individuele trainers en coaches. Het handboek is vastgesteld door het bestuur van de NBB.

TERMINOLOGIE

Begrip en afkorting	Omschrijving
Coach	Iemand die bondslid is van een vereniging ressorterend onder de NBB en bij een wedstrijd als coach staat vermeld op het wedstrijdformulier.
Nederlandse Basketball Bond (NBB)	De bond die in Nederland verantwoordelijk is voor het organiseren van basketball, alsmede in het verband met dit handboek, het opleiden van vakkundig kader binnen de basketbalsport.
Diploma	Een diploma wordt verkregen na het succesvol afronden van een onder auspiciën van de Nederlands Basketball Bond (NBB) georganiseerde, door het NOC*NSF erkende, meerdaagse trainersopleiding en examinering, vallend binnen de kwalificatiestructuur sport (KSS).
Cursus en Certificaat	Een certificaat is een bewijs van een met “goed gevolg” deelname aan een door de NBB of andere instantie georganiseerde meerdaagse cursus. Een cursus wordt niet noodzakelijkerwijs afgesloten met een examen.
Clinic en bewijs van deelname	Een clinic is een door de NBB of andere instantie georganiseerde educatieve bijeenkomst met als doel de kennis van de trainer/coach te bevorderen. Een clinic levert punten op ten behoeve van de trainerslicentie. Indien de clinic door de NBB wordt georganiseerd, wordt aan de deelnemer met een bewijs van deelname versterkt.
Proeve van Bekwaamheid	Een Proeve van bekwaamheid ofwel een PVB is een examenvorm die gericht is op het examineren in de praktijk. De vorm kan verschillen, bijvoorbeeld een portfolio, een interview op een observatie door de PvB-beoordelaar.
PvB-beoordelaar	De afnemer van een examen.

Licentie	Een licentie is een status die coach verkrijgt na het behalen van een diploma op niveau 3 of hoger, en vormt een bewijs dat de coach actief is om zijn kennis en kunde blijvend te bevorderen. Een licentie kent een aflopend karakter en zal periodiek worden verlengd middels een systeem van licentiepunten. Op dit moment zijn er licenties op niveau 3 en niveau 4.
Erkende trainer, coach	Een trainer/coach is een persoon die zich heeft bekwaamd in het instrueren van sporters alsmede de begeleiding van wedstrijden. Deze persoon is erkend als hij/zij in het bezit is van een door de NBB afgegeven geldige coachlicentie of -diploma.
Toetsingscommissie (TC)	Commissie die (onder meer) verantwoordelijk is voor het goedkeuren van examenplannen en examenprotocollen, alsmede toezicht op een deugdelijke toepassing in de praktijk.
Commissie van Beroep (CvB)	Commissie bij wie beroep kan worden ingesteld tegen een bepaalde beslissing.
Tucht- en Geschillen Commissie (TGC)	Deze commissie beoordeelt en beslist alle strafbare feiten waarvoor een aanklacht is ingediend en verzorgt tevens de geschillenbeslechting tussen bijvoorbeeld leden en de bond.
Sportlink	Het automatiseringssysteem van de NBB

In dit handboek wordt verwezen naar diverse medewerkers van de NBB, waarbij de betreffende functies worden vermeld. De bijbehorende medewerkers, alsmede contactgegevens, zijn te vinden op [de website van de NBB](#).

Indien naar een reglement, lijst of beschrijving wordt verwezen via een hyperlink, is de link opgenomen naar de pagina op de website van de NBB waar dit document is te vinden. Op de betreffende pagina is de laatste versie van het document te vinden.

OPLEIDINGEN & CURSUSSEN

De NBB organiseert en/of accrediteert, onder voorbehoud van de ontwikkelingen in dit seizoen, onderstaande opleidingen en cursussen (verder ook wel “opleidingen”) voor trainers op verschillende niveaus:

Code	Omschrijving Opleiding/ cursus	Georganiseerd door
FB	Fastbreak, cursus voor de beginnende trainer/coach	NBB
IS2	3x3 Leader, instructeur niveau 2	3x3 Unites
IS3	3x3 Instructor, instructeur op niveau 3 (in ontwikkeling)	3x3 Unites
BT2	Basketball Trainer Niveau 2	Vereniging
(R)BT3	Basketball Trainer Niveau 3	NBB
BT4	Basketball Trainer Niveau 4	NBB in
TC5	Top en talentcoach / AD Sport	Hogescholen

INFORMATIE OPLEIDINGEN

Alle informatie over de verschillende trainersopleidingen is terug te vinden op [de website van de NBB](#).

BELANGSTELLING & INSCHRIJVEN

- > De NBB streeft er naar om passend aanbod te creëren, afhankelijk van het niveau van de opleiding:
 - o Niveau 2: zo lokaal mogelijk
 - o Niveau 3: op 12 locaties in het land, 6 per seizoen
 - o Niveau 4: centraal op 1 locatie
- > Op de website worden de locaties en startdatum vermeld van de opleidingen op niveau 3 en 4. De nieuwe locaties worden voor de zomervakantie gepubliceerd.
- > Wanneer iemand belangstelling heeft deel te nemen aan een opleiding, kan hij zich registreren als deelnemer d.m.v. de aanmeldlink “sportlink” NBB Digitaal inschrijven.

GEÏNTERESSEERDE VERENIGINGEN

Wanneer een vereniging een opleiding wil (laten) organiseren voor haar leden en/of omliggende verenigingen dient zij contact op te nemen met de medewerker opleidingen van de NBB. De medewerker opleidingen bespreekt met de contactpersoon van de vereniging wat de mogelijkheden zijn en hoe de verdere procedure is. Dit geldt met name voor opleidingen Fast Break en Jeugdscheidsrechter, voor de opleidingen op niveau 3 en 4 geldt de procedure zoals beschreven is in 2.2.

TIJDENS DE OPLEIDING

Tijdens de opleiding beschikt een coach over een “in opleiding” status. De coach kan via een dispensatie boetevrij coachen op het niveau van de opleiding gedurende de looptijd van de opleiding. Voor elke opleiding geldt een uiterste datum van examinering. Na deze datum vervalt het recht op dispensatie.

EXAMINERING EN TOETSINGSCOMMISSIE

Examens die leiden naar een diploma kunnen enkel en alleen worden afgenomen door een door de NBB aangestelde PvB beoordelaar. Om dit proces in goede banen te leiden kent de NBB een toetsingscommissie. De taken van de toetsingscommissie zijn:

- > het vaststellen van toets documenten;
- > het aanwijzen van PvB-beoordelaars;
- > het verlenen van vrijstellingen op basis van eerder verworven kwalificatie of competentie (EVK en EVC);
- > het treffen van maatregelen met betrekking tot het afnemen en beoordelen van de PvB;
- > het periodiek controleren en evalueren van het proces en de inhoud van de PvB;
- > Het beoordelen van voorstel erkennen buitenlandse diploma's naar een Nederlandse licentie
- > het nemen van een beslissing in omstandigheden waarin het reglement niet voorziet;

De taken en bevoegdheden van de toetsingscommissie zijn opgenomen in het Toets reglement van de NBB die te vinden is op de [downloadpagina opleidingen](#).

In het seizoen 24-25 zal de NBB over gaan of zijn gegaan van de KSS 2017 naar de KSS 2022. Dit betekent dat er nieuwe examens en protocollen zijn of worden gepubliceerd. Hierbij zal tevens worden bepaald tot welke datum “oude” examens kunnen worden afgenomen.

VRIJSTELLINGEN

Indien een coach aantoonbaar competent/reeds gekwalificeerd is op bepaalde onderdelen van de opleiding kan een eerder verworven competentie of kwalificatie (EVC/EVK) worden aangevraagd. Hiervoor schakelt de coach in kwestie zelf een praktijkbegeleider op de vereniging of de leercoach van de opleiding in. Samen behandelen zij de aanvraag voor, die ingediend kan worden bij de toetsingscommissie, via de medewerker opleidingen.

DIPLOMA'S

Wanneer een trainersopleiding succesvol wordt afgerond, ontvangt de geslaagde van de NBB zijn diploma. Dit diploma blijft levenslang geldig.

De NBB geeft voor de trainers/coaches de volgende diploma's af: niveau 2, 3, 4 en 5. Tevens wordt het diploma 3x3 Leader en het Certificaat Fast Break in Sportlink geregistreerd.

LICENTIES & COMPETITIES

Om coaches te stimuleren dat zij zich na hun opleiding te blijven ontwikkelen, is een licentiestelsel van kracht. Deze licenties zijn op landelijk (jeugd)niveau voorwaardelijk om zonder sanctie te kunnen coachen.

LICENTIEVOORWAARDE PER NIVEAU

Niveau	Senioren		U22		U20		U19	U18		U16		U14		U12	U10	
	Mannen	Vrouwen	Mannen	Vrouwen U21	-	Vrouwen	Mannen	-	Vrouwen	Mannen	Vrouwen	Mannen	Vrouwen	Jeugd U12	Jeugd U10	
Eredivisie	BNXT	L4	L3	L4	-	-	L4	-	L3 Advies L4	L3 Advies L4	L3	L3		L3	-	Landelijke competities
Promotiedivisie	L4	GEEN VW	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
1 ^e divisie	GEEN VW		L3	L3	-	-	L3	-	L3	L3	L3	L3	L3	-	-	Regionale competities (geografisch ingedeeld)
2 ^e divisie	GEEN VW		GEEN VW		GEEN VW		-	GEEN VW ADVIES FB		GEEN VW ADVIES FB		GEEN VW ADVIES FB		GEEN VW ADVIES FB		
3 ^e divisie	GEEN VW		GEEN VW		GEEN VW		-	GEEN VW ADVIES FB		GEEN VW ADVIES FB		GEEN VW ADVIES FB		GEEN VW ADVIES FB		
4 ^e divisie	GEEN VW		GEEN VW		GEEN VW		-	GEEN VW ADVIES FB		GEEN VW ADVIES FB		GEEN VW ADVIES FB		GEEN VW ADVIES FB		
5 ^e divisie	GEEN VW		GEEN VW		GEEN VW		-	GEEN VW ADVIES FB		GEEN VW ADVIES FB		GEEN VW ADVIES FB		GEEN VW ADVIES FB		
6 ^e divisie	GEEN VW		GEEN VW		GEEN VW		-	GEEN VW ADVIES FB		GEEN VW ADVIES FB		GEEN VW ADVIES FB		GEEN VW ADVIES FB		

*VERENIGING = GEEN SHEETCONTROLE, AANSTELLING DOOR VERENIGING ZELF

In de tabel zijn de minimale licentie eisen opgenomen. In het verlengde hiervan worden in 2024 -2025 aan de hand van het NOC*NSF programma de “4 V’s” verenigingen mee genomen in de realisatie van maximaal spelplezier en een pedagogisch verantwoord sportklimaat. Hiermee streven we naar de realisatie van de doelstelling “elke basketballer een pedagogisch bekwame coach”.

GELDIGHEID LICENTIES

Een coach verkrijgt een licentie na het succesvol afronden van een opleiding of via een erkenning van een coachdiploma verkregen buiten Nederland.

Coachlicenties zijn vijf jaar geldig. De geldigheidsduur staat vermeld op de licentie, die te vinden is in de digitale pas op Sportlink.

CLINICS & VERLENGEN VAN LICENTIES

- > In de periode dat de licentie geldig is, dient de licentiehouders activiteiten uit te voeren en/of bijscholingen te volgen om de licentie vervolgens te kunnen verlengen. Het aantal licentiepunten dat behaald dient te worden om de licentie te kunnen verlengen, verschilt per niveau:
 - BT3 licentie: 30 punten
 - BT4 licentie: 40 punten
- > De NBB kent een accreditatielijst waarin is aangegeven welke activiteiten en/of bijscholingen die vanuit “partners” van de NBB worden aangeboden, zijn vermeld. n aanmerking komen om licentiepunten te verzamelen. Tevens staat uitgelegd hoe de aanvraag werkt. De accreditatielijst is gedurende het seizoen aan verandering onderhevig en wordt gepubliceerd via de kennishub
- > Activiteiten die door de NBB worden georganiseerd of bekend zijn, worden gepubliceerd op de website, via nieuwsitems op de kennishub de agenda Clinics of via de websites van onze partners
- > De activiteiten op de accreditatielijst betreffen zowel praktijkervaringen als educatieprogramma’s. Het aanbod is zowel generiek als basketball specifiek van aard. De NBB stimuleert een variatie aan activiteiten voor het verlengen van de licentie. Er zijn dus voorwaarden verbonden aan het aantal keer dat men iets mag opvoeren alsmede uit welke categorie. De voorwaarden staan beschreven in de accreditatielijst.
- > Wanneer een coachlicentie is verlopen, dan kan de coach deze verlengen door een ingevulde accreditatielijst, inclusief bewijsstukken in te sturen naar opleidingen@basketball.nl
- > De coach is zelf verantwoordelijk voor het verzamelen van bewijsmateriaal waarmee hij kan aantonen aan de vereisten te hebben voldaan. De bewijsstukken dienen bij de aanvraag te worden meegestuurd.
- > Alleen activiteiten en bijscholingen waaraan is deelgenomen in de laatste vijf jaar voor de aanvraag tot verlenging mogen worden opgevoerd.
- > Indien een (bij)scholingsactiviteit waaraan is deelgenomen niet in de lijst staat, zal de medewerker opleidingen bepalen of en hoeveel licentiepunten aan de activiteit worden toegekend.
- > Voor verlenging van de coachlicentie worden geen administratiekosten in rekening gebracht.
- > Wanneer een volgende trainersopleiding op een hoger niveau met succes wordt afgerond, wordt door de NBB de nieuwe coachlicentie in Sportlink geregistreerd. Deze is vervolgens weer vijf jaar geldig.
- > De NBB streeft ernaar om licentieverleningen in twee periodes per jaar af te handelen, aan het einde van het seizoen, alsmede in de opstart van de 2e competitiehelft.

NIET-NEDERLANDSE COACHDIPLOMA’S

Diploma’s die in het buitenland zijn behaald, kunnen worden omgezet naar een door de NBB erkende licentie. Hiervoor kan een aanvraag worden ingediend bij de medewerker opleidingen van de NBB, voorzien van bewijsstukken: Curriculum Vitae, diploma’s, en informatie (curriculum) over de gevolgde opleidingen.

De toetsingscommissie besluit vervolgens of en zo ja, welke NBB-licentie wordt afgegeven.

DISPENSATIES

Er kan dispensatie worden aangevraagd in de volgende situaties:

Een coach beschikt nog niet over de vereiste licentie om op een bepaald niveau te mogen coachen, en gaat zo spoedig mogelijk de opleiding starten;

Een coach is in opleiding en coacht wel al tijdelijk op het niveau waartoe hij/zij wordt opgeleid.

Een coach vervangt (tijdelijk) de oorspronkelijke coach die door omstandigheden afwezig is. Dit is niet van toepassing bij een schorsing van de oorspronkelijke coach.

Een dispensatie is nooit vrijblijvend; het is een tijdelijke overbrugging tot een permanente oplossing. Dit betekent met het aanvragen van een dispensatie ook afspraken met de NBB worden gemaakt over hoe we de permanente oplossing gaan bereiken en binnen welke termijn. Vaak betekent dit dat de coach zich zal gaan aanmelden voor een opleiding of dat er afspraken worden gemaakt over het moment van examinering.

Het is afhankelijk van de situatie of, voor hoelang en onder welke voorwaarden dispensatie wordt verleend. Het is een pré wanneer de vereniging over (meerjaren)beleid m.b.t. het opleiden en begeleiden van (technisch) kader beschikt.

Dispensatie kan worden aangevraagd via opleidingen@basketball.nl

Indien een verzoek tot dispensatie wordt afgewezen en de vereniging/coach is het hiermee oneens, is het mogelijk bezwaar aan te tekenen tegen de beslissing bij de Toetsingscommissie van de NBB.

Indien de desbetreffende coach zich niet houdt aan de gemaakte afspraak, zoals omschreven in alinea 2 van dit artikel, dan behoudt de NBB zich het recht voor om, voor de kleine groep die deze afspraken doelbewust niet nakomt, met terugwerkende kracht de vereniging te beboeten conform het wedstrijdreglement.

CONTROLE EN REGLEMENTERING

De erkende coach dient:

Bondslid te zijn van een vereniging ressorterend onder de NBB;

Deel uit te maken van de spelersopgaaf in het Digitaal Wedstrijd Formulier (DWF).

CONTROLE

De hoofdscheidsrechter controleert op het Digitaal Wedstrijd Formulier (DWF) of de gegevens van de coach zijn ingevuld. Hierbij zal ook gecontroleerd worden of alle op het DWF vermelde (assistent) coaches ook daadwerkelijk op de bank plaatsnemen tijdens de wedstrijd.

Achteraf zal het DWF, waaronder de gegevens van de coach, worden gecontroleerd door de NBB.

BOETE

Er kunnen boetes worden opgelegd in verschillende situaties. Deze staan vermeld in de Lijst van Administratieve Heffingen en Boetes waarvan de laatste versie te vinden is op de [reglementenpagina](#) van de NBB website.

Boetes worden opgelegd aan de vereniging van de coach en verwerkt in Sportlink.

OVERIGE SANCTIES VOOR COACHES

Wanneer een coach een directe diskwalificerende fout krijgt, wordt een tuchtzaak aanhangig gemaakt op basis van het [Reglement Tucht- en Geschillenrechtspraak](#).

De Tucht- en Geschillencommissie (TGC) kan de coach een sanctie opleggen. Indien de coach in beroep gaat, doet vervolgens de Commissie van Beroep een uitspraak. Zij kan de uitspraak van de TGC handhaven, aanpassen of vernietigen.

Het is ook mogelijk dat een scheidsrechter of het bestuur een tuchtzaak aanhangig maakt, bijvoorbeeld als een coach direct betrokken is bij een staking van een wedstrijd.

Voor de volledige procedures wordt verwezen naar het Reglement Tucht- en Geschillenrechtspraak. Voor een beknopte uitleg van wat te doen bij een directe diskwalificerende fout wordt verwezen naar [de beschrijving](#) en [het animatiefilmpje](#).

RESUME...

WAT IS HETZELFDE GEBLEVEN?

Er zijn geen veranderingen aangebracht in de licentie-eisen. De ingezette lijn vorig seizoen, waarbij minder competitieniveaus onder de licentie-eis vallen, is goed bevallen.

WAT IS ER VERANDERD?

Wat is er veranderd ten opzicht van vorig seizoen:

- > Er zal in alle landelijke divisies strenger op worden toegezien dat alle op het sheet vermelde (assistent) coaches ook daadwerkelijk aanwezig zijn en in die functie opereren.
- > De afspraken die worden gemaakt rondom dispensaties worden strakker gehanteerd en de NBB behoudt zich het recht voor om, voor de kleine groep die deze afspraken doelbewust niet nakomt, met terugwerkende kracht de dispensatie in te trekken (en te sanctioneren) als afspraken niet worden nagekomen.

WAT ZIT ER AAN TE KOMEN?

Vanuit Ministerie VWS en NOC*NSF is een duidelijke trend zichtbaar om de sportsector verder te moderniseren en te professionaliseren. De verwachting is dat de komende jaren meer waarborgen worden gevraagd ten aanzien van een veilig sportklimaat. De NBB sorteert hier op voor via de campagne 4V's, en in het verlengde, de cursus Fast Break.

WAT MORGEN TE DOEN ALS...

...je een opleiding wil volgen?

Meld je aan bij de NBB door het [aanmeldformulier](#) in te vullen.

...je denkt in aanmerking te komen voor vrijstellingen in de opleiding?

Dien, samen met je leercoach en/of praktijkbegeleider, een verzoek in bij de medewerker opleidingen van de NBB voor een Eerder Verworven Kwalificatie (EVK) of Eerder Verworven Competentie (EVC). Zorg hierbij voor voldoende motivatie en documenten (diploma's, certificaten, etc.). De medewerker opleidingen legt het verzoek voor aan de toetsingscommissie, die besluit of vrijstelling wordt verleend.

...je licentie verlopen is?

Vul het accreditatie formulier in en verzamel bewijsstukken om een nieuwe licentie aan te vragen. Stuur deze gezamenlijk in naar opleidingen@basketball.nl

...je tijdens de looptijd al coacht op het niveau waarin je opgeleid wordt.

We zien dit als een tijdelijke maatregel tot een goede oplossing, dus hier kan dispensatie voor worden verleend.

...de coach door omstandigheden een (aantal) wedstrijd(en) niet kan coachen?

Neem voor de eerste wedstrijd waar het probleem zich voordoet contact op met de medewerker opleidingen van de NBB. Er wordt dan bekeken of de vervanger in aanmerking komt voor een tijdelijke dispensatie.

...je een buitenlands diploma of licentie hebt en deze wil omzetten naar een NBB licentie?

Dien een verzoek in bij de medewerker opleidingen van de NBB om de buitenlandse diploma/licentie om te zetten naar een door de NBB erkende licentie. Het verzoek moet worden ondersteund door een uitgebreid CV en behaalde buitenlandse diploma's. De vereniging mag een dergelijk verzoek ook indienen namens de coach. De medewerker opleidingen legt het verzoek voor aan de toetsingscommissie, die besluit of vrijstelling wordt verleend.

...je een clinic in het buitenland of een niet door de NBB geaccrediteerde partij hebt gevolgd?

Zorg dat je na het volgen van de clinic een deelnamebewijs krijgt van de organisatie. Deze kan je gebruiken bij het verlengen van je licentie. Controleer eventueel bij de medewerker opleidingen van de NBB, die bepaalt of en hoeveel licentiepunten worden toegekend.

...de vereniging een clinic voor trainers/coaches wil organiseren, waarbij licentiepunten kunnen worden verdiend?

Dien een aanvraag in bij de medewerker opleidingen van de NBB. Geef hierbij aan wie de sprekers zijn, wat de tijdsduur van de clinic is, welke onderwerpen aan de orde komen en wanneer en waar de clinic gepland staat. De medewerker opleidingen bepaalt of deelnemers aan de clinic in aanmerking komen voor licentiepunten en zo ja, hoeveel voor welk niveau.